

Organisațiile Sașilor.

Sașii posedă foarte mult simț pentru organizare. Condiția preliminară pentru aceasta este *facultatea de a susține disciplina* și de a-și subordona voința proprie obștii și scopurilor ei. Aceasta au învățat-o Sașii din trecutul istoric. Ei sînt de veacuri obișnuiți a se ocîrmui singuri și n'au suferit nici cînd un amestec de sus.

Organizațiunea lor cea mai bună e *Biserica*. Ei se bizuiesc a păstra organizația și în lucruri laice, ca să introducă mai ales în *politică* același spirit puternic și solidar. Organizarea lor politică funcționează bine. În fiecare cerc electoral de pînă acum există un comitet de oameni de încredere, «Comitetul cercual», care în timpul din urmă s'a numit și Sfat popular. În sfătuirile acestea se discută chestii politice, naționale și comunale și se pregătesc alegerile politice. Afaceri politice mai importante și de interes obștesc ajung înaintea comitetului central, care este compus din delegați aleși din comitetele cercuale. Din Novembre 1918 au înființat Sașii un for permanent sub numele de «Sfatul național germano-săsesc din Ardeal». În acest Sfat se desbat chestiunile importante și multe care privesc poporul săsesc și care rezultă din timpul mare de prefaceri și de tranziție.

La poporul săsesc e o tradiție severă ca minori-

tatea să se supună voinței majorității, deși organizația politică săsească se bazează pe voința liberă și nu are puterea de a-și impune decisiunile ei cu forța. Cine sparge disciplina poporului, se expune la aspre desaprobări din partea opiniei publice.

În comune mai există din timpuri străvechi o organizație dublă, care are o influență foarte bună asupra populației de la țară. Fiecare sat e împărțit în mai *multe vecinătăți* (Nachbarschaften), ai căror membri sînt toți bărbații însurați și economicește independenți. Scopul lor este de a-și da ajutor reciproc la serviciul de siguranță, la foc, la îmbolnăviri, la clădiri de case și la atîtea năcazuri, care se țin de omul singuratec. Flăcăii și fetele tinere, cari au ieșit din școală, se întrunesc într'o *societate a fraților* (Bruderschaft) și într'o *societate a surorilor* (Schwesterschaft). Scopul cercurilor acestora este a da prilej tineretului de a-și însuși moravuri bune și o purtare cuviincioasă. Întrunirile reuniunilor acestora sătești se fac după multe obiceiuri frumoase străbune. În timpuri mai vechi au existat «vecinătăți» și la orașe. În anii din urmă s'au introdus iarăși la Sibiiu și Brașov : aici au însă un caracter modern și scopul de-a discuta în sinul lor chestii de interes obșteșc și de-a redeștepta simțul național.

Sașii au un simț foarte dezvoltat pentru *viața de reuniuni*. Simțul acesta rezultă la ei din simțul străvechiu de solidaritate și din dorința lor de a-și înmulți mijloacele care să unească poporul lor în strînse legături. Motivul serios al sentimentului pronunțat pentru viața de reuniuni este dorința de conservare a poporului. Reuniunile săsești au prin urmare scopul, pe de o parte, de a uni, prin membrii lor, recrutați din toate păturile sociale, poporul în totalitatea sa, pe de altă parte, de a se întinde peste toată

țara locuită de Sași. Aceste reuniuni sînt sau din capul locului înființate astfel, că au un caracter general săsesc, și atuncea au un comitet principal și se compun din mai multe reuniuni filiale locale, sau se unesc mai multe reuniuni întemeiate una de cealaltă, dar cu aceleași tendințe, într'o uniune.

Am amintit și până aici mai multe societăți mari ale Sașilor, precum e Societatea istorică săsească, Reuniunea pentru științele naturale și reuniunile de muzică și de cîntări. Reuniunile se pot împărți în următoarele categorii: reuniuni de apărare a intereselor și umanitare, reuniuni pentru artă și știință, reuniuni de cîștig, reuniuni de sport și reuniuni sociale.

Cea mai mare reuniune sau societate este așa-numitul *Gustav-Adolph-Verein*. Reuniunea aceasta stă în legătură cu reuniunea din Germania, întemeiată înaintea cu 84 de ani, și are menirea de a ajuta pe protestanții răslețiți, materialicește și sufletește. În fruntea reuniunii stă episcopul săsesc, și organizația se face după districtele bisericești. O reuniune soră a reuniunii *Gustav-Adolph* este reuniunea de femei «*Allgemeiner Frauenverein*» («Reuniunea generală a femeilor»), care are de scop îngrijirea săracilor și orfanilor, înfrumusețarea bisericilor, îngrijirea cimitirelor și alte meniri de felul acesta. În fiecare sat are reuniunea cîte o filială, și președinta e de obicei preoteasa. La grupa aceasta aparține și reuniunea pentru protejarea copiilor (*Kinderschutzverein*), creată acum vre-o zece ani, și reuniunile de abstenență alcoolică.

Printre reuniunile de sport este cea mai veche reuniunea de gimnastică, iar cea mai importantă Reuniunea carpatină (*Karpathenverein*), întemeiată la anul 1881. Ea a deschis frumuseța munților ardeleni turisticei și a introdus în regiuni sălbatece și încă nepătrunse civilizația, supt formă de drumuri

bune și de case de adăpost. Reuniunea aceasta a suferit mult în urma războiului, dar nădăjduiește a lua un avînt mai mare, ne mai existînd granița care punea o stavilă pe coama munților.

O instituție particulară sînt la Sași zilele reuniunilor (Vereinstage). În zilele acestea își țin toate reuniunile de-odată, și în unul și același oraș, adunarea generală. Așa se întîmplă că se întîlnesc o mulțime de compatrioți din toate ținuturile, și însemnătatea zilelor acestora e de a da un prospect interesant despre munca națională săvîrșită pe diferite terenuri. Zilele de întrunire sînt întovărășite de producții festive: banchete, concerte și alte reprezentații umplu pauzele dintre ședințe și serile.
